

"Sedan artikeln skrevs har såväl jaktprovsregler som jaktlagstiftningen ändrats. Vi vill därför göra er uppmärksamma på följande. Beckasin är inte längre tillåten för jakt och därmed inte heller tillåten för träning av hund. Jaktprovsreglerna har också ändrats på en rad punkter och vi hänvisar därför till de nya jaktprovsreglerna som återfinns på SSRKs hemsida. Reglerna kan också rekvireras från SSRKs kansli."

Jaktdressyr

Text av Tore Danielsson.

För den stötande och apporteringande fågelhunden - Jaktträning av unghunden

Jag förutsätter nu att

- din hund är ca 12 månader eller äldre
- din hund har vissa kunskaper i apportering och inkallning
- du ämnar använda din hund på jakt eller på jaktprov (entusiasm)
- du kan "läsa" din hund
- dina kommentarer (verbalt, signaler och tecken) är klara och tydliga
- du inser att 10-15 minuter koncentrerad träning per dag räcker (gäller unghunden)
- du har god kontakt med din hund
- du är noggrann vid inläringen och inte har för bråttom
- du är konsekvent
- du vet delmål och slutmål för träningen
- du varierar träningsmarken så ofta det går

Du måste också vara medveten om att varje hund är unik. Det vill säga de förslag jag ger till tränings- och inlärningsrutiner passar inte alla hundar. Genom dina kunskaper om din hund måste du avgöra om metodiken är riktig eller om den måste modifieras. I jaktprov för spaniels ingår följande moment:

- Fälthärbete
- Vattenarbete
- Spårarbete
- Apportering

I dessa moment bedöms också hundens lydnad.

Fältarbete (enligt reglerna):

Avser provning av hundens sök beträffande jaktlust, fart, stil, vidd och mönster, samt följsamhet och villighet att låta sig dirigeras av föraren. Hur skall man kunna lära sin hund allt detta? Ja, egentligen går det inte. Vissa förutsättningar måste finnas så att säga inne i hunden. Jaktlusten lär man inte hunden. Möjligen kan man påverka och utveckla den. Farten hänger på nåt vis lös för sig. Stilen beror till viss del på hundens konstitution. Vidd och mönster kan påverkas genom dressyr men viss naturlig fallenhet för mönster måste finnas. Följsamhet och dresserbarhet är en egenskap. Vissa hundar lär sig fort - vissa aldrig.

Hur tränar jag då lydnad?

Är du helt oerfaren är en kurs i lydnadsdressyr bra att gå igenom.

Du skall också ta reda på hur en spaniel skall fungera på jakt.

När du vet målet är det "bara" att träna konsekvent t.ex.

- genom koppelträning
- genom fritt följ (utan koppel)
- genom stanna-träning
- genom sitt-träning

Dina kommandon framförs med röst, tecken och signaler i lämplig blandning. Svårigheten ökas allteftersom färdigheten kommer genom att ge kommandon från längre avstånd. När hunden besitter hygglig lydnad och kan dina kommandon skall träningen på fasthet ökas. Hunden skall vara vid din sida när du kastar en apport och inte apportera förrän du kommenderat "apport". Svårigheten ökas med att du står bakom hunden och kastar apporten över den. Nästa steg i fasthetsträning kan vara att du fäster en apport i en rev på ett långt metspö. Du drar apporten och frestar hunden att gå efter. När den försöker att ta apporten rycker du undan den så att det påminner om ett uppflog. Hunden skall då stanna. Övningen går bättre med en medhjälpare.

Beckasinmaden är ett utmärkt träningsställe. Men där kan du endast vara om det är den tid då hundar får vara lösa i markerna (från 21 augusti) och om du har tillstånd. Där tränas sök, stöt och fasthet. På maden kan lina användas, vilket ger viss effekt på lydnaden. Efter några pass tas linan bort. Beckasinen som träningsfågel är bra därför att den som regel flyger en kort sträcka varför beredskapen inför nästa stöt kan vara hög hos föraren. Ett hägn med kaniner är också ypperlig träning för att befästa fasthet i uppsprång. Träningsrutinen är lika som på maden. Om du har tillgång till mark på lämpligt vilt är det den bästa träningsplatsen för att befästa fastheten vid uppflog. Fasthet i skott ingår också i utbildningen. Även förmåga att markera t.ex. var en apport faller ner. Där kommer apportkastaren väl till pass. Hunden måste vara skott- och apporteringstränad före dessa övningar. Apporten skjuts iväg relativt högt till en början. Hunden skall sätta sig i skottet samt apportera på kommando. Efterhand skjuts apporten lågt med kort kaststräcka som följd. Därmed tränas hundens markeringsförmåga. Det finns många andra sätt att träna fasthet hos hunden. Dina träningsvänner har säkert andra bra idéer. Men än en gång: det tar tid att befästa inlärd saker. Gå därför inte fram för fort!

Sökmönstret hos en spaniel skall påminna om en vindrutetorkares rörelse. Något kortare framåt än åt sidorna. Det får inte likna en "domus-åtta" eller gå rakt ut och rakt in mot föraren. Det skall dessutom vara systematiskt. Vidden skall variera med terrängen men aldrig längre än ca 30-35m = hagelbössans räckvidd. Du kan styra vidden genom att, som tidigare nämnts, själv gå i sick-sack mönster. Går hunden för långt kan du gå i omvänt sick-sack mönster eller använda visselpipan och med tecken styra hunden i önskad riktning. Tänk på att inte använda signaler och tecken mer än nödvändigt. Ständiga visslingar och dirigeringar är ett otyg. Om du skall jaga med någon framgång får din framfart i skogen inte påminna om en hornmusikkår - på parad!

Stilen är det inte så mycket att göra åt. En hund som går med högt huvud (raka skuldervinklar, hundens storlek?) tenderar ofta att bli vidsökt men också att hoppa över hinder istället för att krypa under dem. Finns fågel så är den snarare inne i busken än ovanpå den. Hunden skall också röra sig lätt och i lagom fart. Farten skall vara lämplig. Du skall känna att du hinner med att skjuta vid uppflog. Hunden skall också hinna med att söka av det område som skall jagas och inte gå förbi fågeln. Den skall inte gå så fort att varje plats måste sökas igenom ett flertal gånger innan i varje fall föraren är säker på att där inte finns något vilt.

Jaktlusten kan man väcka hos en hund om det finns anlag. Men den hund som besitter den typ av jaktlust som övergår allt annat även förarens vilja är som jakthund inte mycket att hurra för. Det krävs alltså en mängd egenskaper som blandas i lämpliga proportioner samt en målmedveten träning för att få en bra spaniel för jakt.

Apportering har vi talat om tidigare. Den tränas jämsides med annan jaktträning. Om du har skött inkallnings- och apporteringsövningarna väl med din valp så skall också apporteringen fungera nu. Det som tillkommer är svårighetsgraden. Det vill säga apporteringsföremålen, terrängens och avståndens inverkan på svårigheten.

Apporterna måste varieras. Fjäder- och hårvilt skall ingå. Hunden måste också tränas på varmt vilt. De första kontakterna med varmt vilt brukar ofta resultera i tvekan vid apporteringen. Därför är morkull-jakten en fin träning. Hunden får lära sig att vara lugn samt också förhoppningsvis apportera nyskjuten fågel. Ge den tid att undersöka apporten och är fågeln vingad behöver den kanske hjälp. Alla apporteringar skall avlämnas i din hand och på kommando.

Vattenträningen skall i första hand gå ut på att lära hunden simma och trivas i vatten. Det brukar inte vara svårt. Man kan gå (leka) med hunden på grunt vatten i början. En äldre hund kan hjälpa till att visa att det inte är farligt utan trevligt. När väl tveksamheten är övervunnen kan apporteringsträningen på simdjupt vatten börja. Men kom i håg, inte för stora steg. Om hunden inte vågar simma ut till apporten (=för långt) måste du "gå" ut till apporten tillsammans med hunden och apporten skall bärgas av hunden. Är det vårträning kan det vara kallt att bada för dig också. Apporteringen skall så småningom avlämnas en bit uppe på stranden. Hundarna brukar skaka av sig vattnet när de kommit in på grunt vatten. Då brukar också apporten släppas. Det betyder att du möter hunden i "skakningszonen" och med lämpliga medel ser till att den inte skakar sig och att den håller apporten upp på stranden någon meter innan den lämnar av på ditt kommando. Med träning skall hunden lämna apporten till dig oberoende av var du står.

Spårarbetet ingår som ett delmoment i öppen klass och elitklass på jaktprov. Spårträningen skall ändå länkas in i den övriga träningen. Till en början dras en apport ca 20-40 meter. Lämna den så att den inte syns från startplatsen. Nu är det viktigt att du exakt vet var spåret går därför om hunden behöver hjälp skall den visas på spåret och inte nå meter vid sidan om. Vittringen skall leda hunden till spårslut på startplatsen. Efterhand ökas avståndet och därmed svårighetsgraden. På jaktprov används kanin eller fågel som apporter. Spåret är då ca 200m långt. Kom ihåg att lägga spåren i medvind, då tvingas hunden att följa spåret med låg nos = att vara spårnoga.

Om du nu varit seriös i träningsarbetet och ändå inte lyckats särskilt väl finns det alltid någon orsak. Man skall ha klart för sig att alla hundar har inte de inneboende egenskaper som krävs för att bli en bra jakthund. Orsaken kan också vara att den inte är mogen för träning där krav ställs. Du kanske kräver för mycket för fort. Viss självkritik kan därför vara på sin plats ibland. Och kom ihåg, före tre års ålder bör man inte vänta sig att ens hund skall vara en stabil jakthund - allt har sin tid!

Utdrag ur Springerklubbens raskompendium